

stelja brez velike hranine vrednosti za rastline. Veliko takega gnoja pa ne stori to, kar stori le majhen del dobro hranjenega gnoja.

Kaj pa je z mešanim gnojem, kako redko se ta pripravlja in celo redko po umnih načelih? Kaki pred-sodki vladajo proti umetnim gnojilom, vsakdo jih prej zavrže, predno jih poskusi! In vendar tak poskus le malo stane, pa more zelo veliko dobička za prihodnost donosati. Krmiljenje živine, ravnanje z gnojem, naprav-ljanje mešanega gnoja, umetna gnojila itd. je poglavje umnega gospodarstva, ki tudi zelo na vinogradarstvo upliva. Ravno kar se gnojenja tiče, so kmetijske vede v zadnjem času najbolj napredovale, in tega se morajo gospodarji posebno učiti. Stroški, ki so v zvezi z zbolj-šanjem rastlinske hrane gnoja, so primeroma tako nez-natni in se tako hitro izplačajo, da jih pač more vsak gospodar prenašati, in le malomarnost je kriva, da se tu tako malo in redko zboljšuje.

Poleg dobrega gnojenja je treba boljše obdelovanje, da se dohodki vinogradov zvišajo. Če pri nasadu je treba zemljo globoko prekopati, trse v redu saditi, zem-ljo pridno rahljati, trte prav izgojevati, obrezovati, tre-biti itd.

Vrste ali sorte trsa so sila velicega pomena. Za vse to veljajo splošna pravila, pa glede nekaterih posa-meznostij se ta pravila tudi nekoliko preminjajo vzpo-red krajevnih razmer. Vinogradarstvo se torej ne sme v vsakem kraju naslanjati le na trdno šablono, temveč morajo se glavna načela prikrejevati posebnim razme-ram. To vse naj pa se vinogradarji učé, saj se jim ponuja zato kaj pogosta prilika!

Učé se lahko iz knjig, sploh podučnih spisov. Se ve, kar se teh tiče, naj bodo včasih previdni; kajti ni vedno vse dobro, kar je tiskano. V novejšem času se je pa tudi mnogo izkušenj nabralo, in marsikaj, kar je pred leti veljalo kot dobro, dandanes več ne velja. Ko-liko novih izkušenj imamo glede ameriških trt! Pred par leti so se še smatrale vrste, ki dandanes nič ne veljajo, kot jako dobre. Isto velja o načinih cepljenja itd.

Da imajo vinogradarji priliko se z napredkom v kmetijskem gospodarstvu seznaniti, ustanovil se je po-tovalni kmetijski poduk, katerega naj bi se bolj udele-ževali, kakor se to do sedaj godi. Ta ima namen go-spodarjem ne le načela umnega vinogradarstva tolma-čiti, temveč jih tudi svariti pred podjetji, ki jim bi znala biti v kvar.

Razun tega naj bi se pa gospodarji tudi bolj učili iz lastnih izkušenj. Kar slišijo ali čitajo, naj bi v malem poskušali ter opazovali in uspeh za-se izkoristili, pa tudi sosedom priobčili. Bralna društva, v katerih si kmetovalci lahko po ceni dobrih knjig nabavijo, in si lahko v marsikaterem oziru pridobé dobrih naukov, naj bi služila tudi večkrat za razpravljanje izkušenj med kmetovalci samimi. Eden pove to, drugi drugo, kar je izkusil, in eden od družega se kaj uči, ter dobiva ye-selje do napredka. Ako si bodo pridobljene dobre nauke izkoristili, potem se bode pa sigurno dosegel smoter, namreč večji dohodki, in ne bode se več treba štajar-skim vinogradarjem sramovati pred vinogradarji Nižje-Avstrijske. Tako morejo vinogradarji tudi kmalu obo-gateti, ako se jih spremlja božji blagoslov.

Sejmovi. Dne 29. febr. v Cirkoveah, na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Slov. Gradcu in Poličanah (za svinje). Dne 2. marca v Marenbergu (za konje), na Planini in v Poličanah. Dne 3. marca na Vranskem, v Oplotnici, Lučanah, Ljutomeru, Račah (za konje), v Radgoni in Mariboru (tudi za konje). Dne 4. marca na Ptuj in v Imenem (za svinje). Dne 5. marca na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 6. marca pri Sv. Petru pod Sv. gorami in na Spod. Polskavi (za svinje).

Dopisi.

Iz Celja. (Cerkvena vest.) Zamuje tri dni pred pepelnico je bilo v župnijski cerkvi sv. Danijela izpo-stavljeno presv. R. Telo. Pobožni verniki so z veseljem in v obilnem številu dohajali molit in počastit presv. Rešnjega Telesa, kakor tudi v jutro in popoldne poslušat pridige o sv. obhajilu. — V Marijini cerkvi imajo pa nemški župljani vsaki petek postne pridige, katere je prevzel častiti o. Liensberger iz Jezusove družbe, superior v Ljubljani. — Dne 5. marca pa se začne obnovenje sv. misijona v župnijski cerkvi, vodila je bosta častita oo. Doljak in Vrhovec. Daj Bog, da bi veliko semena božje besede padlo na rodovitno zemljo!

Iz Makol. (Pri letošnji občinski volitvi) so bili pri nas zopet izvoljeni sami narodni možje. Čast in breme županstva je prevzel spet naš zaslužni gosp. Jerman in sicer — četrtočas. Izvolil se je enoglasno, kar nam pač dobro spričuje, kako ga občani čislajo. Nekateri znani renegati bi se ga sicer radi znebili in hoteli so preprečiti njegovo izvolitev s tem, da so baje kmetom pravili: »Ako ga še enkrat volite, tako da bo čez 12 let županov, dasti mu morate penzijo!« — toda vse zastoj! Ure nasprotnega gospodarstva so potekle! Mi se veselimo, da ostane gospod Jerman župan. On je vnet za blagor občine, ki je res s plačili preobložena. Kolikokrat poseže v svoj lastni žep, da jo obvaruje ko-likor mogoče izdatkov. Ravno zaradi — skoraj bi rekel — prevelike štedljivosti menda še ni nadomestil nemškega pečata s slovenskim, — kar se bo pa kmalu zgodilo. Da je pa gosp. Jerman vrl narodnjak, kaže nam pač to, da se je začelo z njegovim županstvom tudi slovensko uradovanje, in da se pri občini rabi načeloma domači slovenski jezik. — Koncem se omenimo, da je g. Jerman obhajal oni teden v izvoljenem krogu svojo srebrno poroko. Želimo mu še mnogo let, da bi še dolgo tako krepostno načeloval našemu krasnemu kraju!

Od Savinje. (Za vso žalsko župnijo) je bil letošnji pust prav žalosten; tri mrlice smo imeli v zad-njem tednu in vsi trije so umrli na pustni torek. — Na pustni ponedeljek in torek smo imeli v žalski župni cerkvi celi dan izpostavljeno presv. Rešnje Telo. Verni so se v obilnem številu udeleževali te pobožnosti. Ob-žalovati pa moramo, da se je dovolilo med tem časom, ko se verni zbirajo v cerkvi ter opravljajo svojo po-božnost »šemam« razsajati po žalskem trgu. Posebno žalostno je bilo na pustni torek. Od 4. do 1/2. ure je bila oznanjena pobožnost za šolarje; toda le malo jih je bilo v cerkvi, večina je divjala po trgu ter gledala seme. Vprašali bi pač lahko, kdo je kriv, da imamo tako razuzdane in malovredne otroke? — Obžalovati pa moramo tudi, da se je pustilo šemam razsajati po Žalcu celo na pepelnično sredo; obžalovati moramo to tem bolj, ker je črna zastava oznanjevala, da žaluje celi žalski trg in vsa okolica po nepozabljivem možu — Francu Kovaču! Se-li take nerednosti ne dajo odpraviti?

Iz Zalca. (Blagemu učitelju v spomin.) Dne 18. febr. je umrl po dolgotrajni bolezni obče spoštovani in priljubljeni nekdanji nadučitelj žalski, gosp. Franc Kovač. Rojen je bil v Vojniku leta 1818. ne sicer od bogatih, toda pobožnih starišev; šolo je obiskoval doma, pozneje v Celju pripravnico in leta 1835. postal je učitelj. Prvo službo je opravljal v neki grajščini na Bi-zeljskem; kmalu potem prišel je v Dobrno, vas na Ko-roškem. Leta 1837—41 je bil podučitelj v Žalcu; v tem času je bil nekaj časa tudi v Grižah učitelj. Leta 1841. je postal samostalen učitelj na Polzeli in leta 1848. prišel kot nadučitelj v Zalec in je tukaj služboval do leta 1872.; zaradi slabega zdravja moral je iti v pokoj. Med svojimi prijatelji in učenci si je kupil hišico in tukaj v

mirni samoti živel, dokler ga ni Gospod poklical na plačilo. Rajni je bil izvrsten in delaven učitelj, ki je vestno izpolnjeval svoje dolžnosti. Zato so mu pa tudi rajni knezoškofof Martin Slomšek podelili častni naslov »uzorni učitelj«, in svetli cesar so mu dali zlati križec, žalski tržani pa so ga imenovali častnim občanom. Bil je pa rajni gospod tudi pobožen učitelj; vsako nedeljo je bil pri službi božji ter dajal mladini najlepší vzgled. Tega uzornega moža smo spremljali v petek k zadnjemu počitku. Ogromna je bila udeležba; preč. g. kanonik Hribovšek so prihiteli iz Maribora, da so mu govorili nagrobno; navzočih je bilo 7 duhovnikov, mnogo učiteljev, njegovih učencev in prijateljev — najlepší dokaz, kaka so ga vsi ljubili in spoštovali. Naj počiva v miru!

Od Male Nedelje. (Zbor.) Naše leposlovno bralno društvo je imelo v nedeljo, dne 9. svečana redni občni zbor v šolskih prostorih. V odbor so bili voljeni sledeči gg. F. Čustulj, župnik; S. Grabič, nadučitelj; A. Bošić, L. Slana, L. Špindler, posestniki in vsi vneti narodnjaki. Nisem se sicer nadejal zaradi slabih časov, da bi imeli toliko udov, a vendar pokazali so zopet naši vrli Malonedelječani navdušenost do narodnosti. Zopet so radi plačali društvenino skoraj vsi stari udje, in je še tudi pristopili več novih. Tako se stoji naše društvo, kateremu je ravno letos 10 let, odkar je bilo ustanovljeno, na dobrih nogah. Že za odkritja Krempeljinega spomenika je pokazalo naše društvo svoj blagodejni upliv na vse občinstvo, osobito pa na našo mladež, katera se je pri tej priliki jako ugledno obnašala, k čemur je pomagalo branje podučnih časopisov in knjig, s katerimi si bistrilo duha in vadilo lepega vedenja v vsakem oziru. Po zborovanju se je napotila večina udov v hišo gosp. Gregoriča, kjer nam je pripravil gosp. Andr. Mihalič sodeček dobrega jeruzalemskega vina, za koji trud mu izrekamo iskreno zahvalo. Ondi smo priredili prosto, a vendar »lušno« zabavo, čeprav to nekemu krčmarju ni bilo po volji.

Iz Starega trga. (Zdrav kraj.) Od novega leta sem smo dozdaj imeli v naši župniji 16 pogrebcev. Polovica izmed odmrlih — torej osem — je bilo nad 70 (sedemdeset) let starih. Kmet »Žuk« je doživel celo 80., njegova sestra, kmetica »Žatlarca«, pa 78. leto starosti. — Dne 9. febr. sta obhajala »stara Apačnika« (slavnoznan rodovina) zlato poroko. Lansko leto sta imela zlato gostijo »Paihtarja« (Rogina), ki sta še obadva živa, in čez par mesecev upata »Gabrovnik« enako svečanost obhajati. Vse to je torej zadostni dokaz, da je pri nas zdrav kraj. Saj nam pa tudi Sv. Uršula od blizu 1800 metrov visoke gore sicer hladen, pa neokužen zrak pihlja.

Iz Slov. Bistrice. (Karol Wenig †.) Kakor ste že poročali, je po dolgi in mučni bolezni umrl dne 6. febr. č. g. Karol Wenig, bivši kaplan laporski, za kroničnim vnetjem ledvic v zdravilni hiši župnika Kneippa v Würshofnu na Bavarskem. Iskal je ondi zdravja, a našel je smrt, previden s sv. zakramenti in obdan od več gg. duhovnikov. Ločil se je z njim iz sveta eden izmed onih, ki so bili 1890 prvi, kojim so naš milostl. knezoškofof delili zakrament sv. mašnikovega posvečenja, pa tudi prvi izmed vseh tovarišev: Čehoslovanov. Žalujejo za njim njegovi dobri stariši, ki so mu zadnjo doto podarili, da so ga vzeli k sebi v rojstno mesto Klatov, da bi počival tam, kjer mu je nekaj zibelka tekla. Žalujejo za njim njegovi č. gg. tovariši, ki so v njegovem društvu marsikatero prijetno urico preživeli. Spominjajo se ga župljani iz Kalobja, Dramelj, Ljutomera, Sv. Štefana in Laporja, kjer je bil povsod priljubljen. Priporoča se vsem gg. tovarišem v spomin in molitev. Bodi mu rodna zemljica lahka!

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Naše bralno društvo) nam je priredilo dne 9. febr. v šolskih prostorih lepo veselico, katere se je udeležilo prav mnogo domačega občinstva in precejšno število narodnih gostov od vseh sosednih župnij, nadalje iz Gornje-Radgone, Ljutomera, od Sv. Andraža itd. Največ zahvale za dober uspeh veselice zaslužijo g. predsednik Košar, slavnostni govornik g. Berger in g. pevovodja Fr. Čirič. Zadnjemu svetujemo, naj pomnoži svoj moški in ženski zbor še z novimi močmi, katerih ima velika juričevska župnija še gotovo lepo število. Pohvaliti pa moramo tudi vrle pevkinje in pevce, ker so se res neutrudljivo vedli. Igra »Kateri bo?« je povzročila precej smeha, posebno oče Gaber in doktor Bistroglov. Snubači so vseskozi dobro igrali, če pomislimo, da jih je bila večina prvokrat na odru; Marinka in Janez živita gotovo v srečnem zakonu! — Veseli nas, da napreduje naše bralno društvo tako vrlo v vsakem oziru, a vendar imamo prepričanje, da bi se bilo lahko mnogo boljše. Pristopite torej juričevčani, v prav mnogobrojnem številu k bral. društvu, kjer se naučite na vsak način veliko potrebnega in koristnega! Kaj bo pa s požarnim društvom?

Iz Loke. (Po novem letu.) Sneg me je zmetel, ko sem se najmanj nadejal. Upal sem že, da mine zima brez snega, pa.... Sedaj pa »čepim« za pečjo ter negujem bolno svojo nogo, ter cepim treske svoji ženki, da mi pripravi ljube ribice, saj imamo post; poleg pa vse to premišlujem. O novem letu sem dobil na posetnicah črki p. f. Gospod urednik, kaj to pomeni? Ali se pravi to: pro forma, ali pro felice ali per faux, per fable? Jaz mislim, da bi se dalo res na vse te načine tolmačiti, — po tem, kakor nam je pošiljatelj naklonjen. Ali bi ne bilo bolje pisati slovenski: »Bog daj srečo!« ali samo: »Srečko!«, kakor je med kmeti še vedno navada. — Dobil sem tudi nekoliko ščetinovec — naslikanih, seveda. No, ta žival pa pri meni že ne pomeni sreče, prej nesrečo. Onokrat me je ena ne daleč od goriških poljan izpodnesla ter po blatu povajala, da sem se potem komaj opral in izkrtačil. Noga me pa še sedaj boli, ki mi jo je ranila. In to plemenaj bi pomenilo srečo; kaj še! Znak sreče bil bi po moji misli kak zlat trak, ki naj bi vezal mnogo mnogo src: »Bratje, ljubite se med seboj!« Dokler ta znak ne obvelja, držim pa se jaz svojega znaka sreče, ki je sicer pohleven, pa dovolj značilen: zakurjene peči, katera greje maloštevilno obitelj. Ali si morete misliti podobo, katera bi bila bolj obče razumljiva o novem letu? Gospod urednik, ne vem, če bodem še mnogo korakal okrog; noga se mi punta. Če se še kedaj vidiva ali ne več, želim: Z Bogom!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se v nedeljo odpeljali na južno Francosko na predgorje sv. Martina, kjer že cesarica več tednov biva. — V poslanski zbornici državnega zbora se te dni razpravlja proračun naučnega ministerstva. — Ker je upravno sodišče zavrglo pritožbo dr. Luegerja in tovarišev, vršijo se splošne občinske volitve. Bog daj kristijanom zmago! — Te dni je bil poljedelski shod. Sklenili so marsikaj dobrega. Naj se vendar vlada na to ozira!

Česko. Princ Friderik Schwarzenberg je v nedeljo v Pragi govoril na shodu katol. političnega društva. Iz tega govora se razvidi, da je češko plemstvo zelo nevoljno na Badenija, da je odstavil cesarskega namestnika Thuna, in da je zavzeto za češko državno pravo.